

نمونه سؤال

در جاهای خالی کلمات مناسب قرار دهید.

۱. ناصرالدین شاه در ابتدای سلطنتش، **امیر کبیر** را به صدراعظمی منصوب کرد.
۲. یکی از مهمترین اقدامات امیر کبیر، تأسیس **دارالفنون** بود.
۳. **وجود فرزندان** موجب امنیت، ثبات، گرمی و نشاط خانواده می شود.
۴. برای زندگی خوب و با سعادت، باید در انتخاب همسر به **تناسب و همگونی** توجه کرد.
۵. یکی از عواملی که موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود **انتخاب صحیح همسر** است.

درست و یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید.

۶. از نتایج آشنایی ایرانیان با تمدن اروپایی در دوره قاجار، ایجاد مدرسه های جدید بود. **درست**
۷. در دوره ناصرالدین شاه، توتون و تنباکو از عمده ترین محصولات کشاورزی ایران بود. **درست**
۸. به عقیده عباس میرزا، روس ها به دلیل تعداد زیاد سپاهیانشان در جنگ پیروز شدند. **نادرست**
۹. امیر کبیر معلمانی را از روسیه و انگلیس برای تدریس در دارالفنون استخدام کرد. **نادرست**
۱۰. قبل از مرگ عباس میرزا، فتحعلی شاه پسر او محمدمیرزا را به ولیعهدی برگزید. **نادرست**

به سوالات زیر پاسخ کامل دهید.

۱۱. شکست های نظامی و سیاسی از روسیه و انگلستان در دوره قاجار، چه نتیجه ای داشت؟

ایرانیان را بیش از پیش متوجه ارزش علم کرد و توانمندی های صنعتی اروپاییان را آشکار ساخت
برخی از سیاستمداران، اندیشمندان و عالمان دینی برای پیشرفت ایران به چاره جویی پرداختند
و برای حفظ استقلال و پیشرفت کشور خود کارهایی انجام دادند.

۱۲. چرا مردم ایران با واگذاری برخی از امتیازهای اقتصادی به کشورهای روسیه و انگلستان

مخالفت کردند؟ زیرا مردم مسلمان ایران می دانستند که واگذاری امتیازهای اقتصادی به روسیه و
انگلستان موجب تسلط هرچه بیشتر بیگانگان بر منابع ثروت و بازار کشورشان می شود.

۱۳. عکس العمل مردم ایران پس از واگذاری امتیاز تالبوت به انگلستان چه بود؟ مردم و به ویژه

بازرگانان با آگاهی از نتایج زیانبار این امتیاز، در شهرهای مختلف شروع به اعتراض و مخالفت
کردند. روحانیان در صف مقدم این اعتراض قرار گرفتند و خواهان لغو امتیاز تنباکو شدند.

۱۴. چه عاملی موجب لغو امتیاز تالبوت شد؟ آیت الله میرزا حسن شیرازی، مرجع تقلید شیعیان

در سامرا، در حمایت از نهضت، استفاده از توتون و تنباکو را حرام اعلام کرد. این حکم شرعی
سبب شد که مردم و حتی کارکنان کاخ ناصرالدین شاه، قلیان ها را بشکنند و از مصرف توتون و
تنباکو خودداری کنند. با اوج گرفتن نهضت، ناصرالدین شاه مجبور شد امتیاز را لغو کند و غرامت
و خسارت نیز به تالبوت بپردازد.

۱۵. اقدامات عباس میرزا جهت پیشرفت ایران را بنویسید. الف) فرستادن افرادی به انگلستان برای فراگیری علوم و فنون جدید و تحصیل در رشته های فنی، نظامی و پزشکی؛ ب) کتاب هایی در موضوع تاریخ کشورهای اروپایی به فارسی ترجمه کنند.

۱۶. در ابتدای دوران صدراعظمی امیرکبیر، حکومت قاجار با چه مشکلاتی روبرو بود؟ شورش در ایالت ها، دخالت های خارجی، بی نظمی و اختلال امور کشوری و لشکری و خالی بودن خزانه.

۱۷. از اقدامات امیرکبیر (۳ مورد) را نام ببرید. الف) برقراری امنیت و آرامش، ب) نوسازی تشکیلات حکومتی، ج) مبارزه با مفاسد اداری و اقتصادی.

۱۸. رقابت کشورهای روسیه و انگلستان برای نفوذ اقتصادی در ایران، چه نتیجه ای برای این کشورها داشت؟ آن ها در دوره ناصرالدین شاه به امتیازهای اقتصادی مهمی مانند تأسیس بانک، استخراج معادن نفت، بهره برداری از جنگل و شیلات در ایران دست یافتند.

۱۹. واگذاری امتیازات اقتصادی به روسیه و انگلستان، چه آسیبی در کشور ما ایجاد کرد؟ صنعت و بازرگانی کشور ما با واگذاری این امتیازها آسیب های فراوانی دید. شرکت های بازرگانی خارجی در بیشتر شهرهای ایران شعبه هایی تأسیس کردند و به خرید و فروش مشغول شدند. این شرکت ها معمولاً کالاهای اروپایی را بدون پرداخت حقوق گمرکی و یا با حقوق گمرکی بسیار ناچیزی وارد کشور می کردند. تولیدکنندگان و بازرگانان ایرانی چون نمی توانستند با این شرکت ها رقابت کنند، روز به روز ضعیفتر و دچار ورشکستگی شدند.

۲۰. گسترش مدارس جدید در زمان قاجار را توضیح دهید؟ پس از آشنایی با پیشرفت های ایجاد شده در اروپا، برخی افراد مانند میرزا حسن رشدیه تصمیم گرفتند تا مدارس جدیدی در ایران بر اساس روش های جدید تعلیم و تربیت عمومی، تأسیس کنند. بعضی از این مدارس تازه تأسیس شده، متناسب با فرهنگ اروپاییان ساخته شده بود و تفاوت های جدی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت در ایران اسلامی داشت.

۲۱. دلیل اصلی شکل گیری نهضت تنباکو چه بود؟ نهضت تنباکو یکی از گسترده ترین جنبش های اجتماعی بود که در اعتراض به واگذاری امتیازهای اقتصادی به بیگانگان شکل گرفت.

۲۲. موفقیت ایران در نهضت تنباکو از نظر سیاسی و اجتماعی چه اهمیتی داشت؟ نهضت تنباکو نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه خارجی و ایستادگی در برابر ستم داخلی بود و حس اعتماد به نفس و روحیه مقاومت و مبارزه را در مردم تقویت کرد.

گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۲۰. نخستین کسی که متوجه شد باید حکومت قاجار تغییراتی در کشور ایجاد کند، که بود؟
الف) امیرکبیر   ب) عباس میرزا   ج) میرزا حسن رشدیه   د) قائم مقام فراهانی

۲۱. از جمله پیشگامان تأسیس مدارس جدید در ایران که بود؟
الف) میرزا حسن رشدیه   ب) امیرکبیر   ج) میرزای شیرازی   د) عباس میرزا

۲۲. نخستین حرکت جدی مردم ایران برای رهایی از نفوذ و سلطه خارجی، چه بود؟

الف) نهضت تنباکو (ب) نهضت مشروطه (ج) تأسیس دارالفنون (د) تشکیل ارتش منظم

۲۳. امتیاز قالیبوت برای مدت چند سال به کدام کشور واگذار شد؟

الف) ۵۰ سال، روسیه (ب) ۵۰ سال، انگلیس (ج) ۶۰ سال، روسیه (د) ۶۰ سال، انگلیس

۲۴. کدام یک از شاهان قاجار دستور قتل امیرکبیر را داد؟

الف) محمدشاه (ب) علی محمدشاه (ج) ناصرالدین شاه (د) فتحعلی شاه

مانا باشید. پروانه قلی پور